

Zamansal Ya?am Tatmini Anketi (ZYTA)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zamansal Ya?am Tatmini Anketi (ZYTA)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33560>

Özet

Zamansal Yaşam Tatmini Anketi (ZYTA), bireylerin yaşam tatminlerini zamansal boyutlar (geçmiş, şimdi ve gelecek) bağlamında değerlendiren özgün bir psikolojik ölçektir. Bu ölçek, Gökçen Akyürek, Aysun Efe ve Emine Aki tarafından 2018 yılında Türk popülasyonuna uyarlanmıştır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkiye'deki **psikometrik özelliklerini**, özellikle de güvenilirlik ve geçerliliğini incelemeyi amaçlanmıştır. Bu çalışmada, ZYTA'nın kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir araç olduğunu göstermiştir.

ZYTA, yaşam tatminini tek bir genel puan yerine, bireyin zaman algısı çerçevesinde nasıl değerlendirdiğini anlamaya odaklanır. Bu çok boyutlu yaklaşım, bireyin geçmişteki olaylardan duyduğu memnuniyet, mevcut durum değerlendirmesi ve geleceğe yönelik öznel iyi olma beklentilerini ayrı ayrı olarak daha derinlemesine bir analiz imkanı sunar.

Anahtar Kelimeler

Zamansal Yaşam Tatmini Anketi, ZYTA, Yaşam Tatmini, Psikometrik Özellikler, Uyarlama, Gökçen Akyürek, Psikometri.

Yazarlar

Gökçen Akyürek, Aysun Efe, Emine Aki.

Amaç

Zamansal Yaşam Tatmini Anketi'nin (ZYTA) temel amacı, bireylerin yaşam tatminlerini sadece mevcut anla sınırlı kalmayıp, geçmiş deneyimlerini ve geleceğe dair beklentilerini de kapsayacak şekilde kapsamlı bir biçimde ölçmektir. Bu bağlamda, ölçek bireyin zamana yayılan **iyi olma** düzeyini belirlemeye odaklanır.

Akyürek, Efe ve Aki (2018) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışması, orijinal Temporal Satisfaction with Life Scale (TSWLS) ölçeğinin Türkçe konuşan popülasyonlar arasında geçerli ve güvenilir bir araç olarak kullanılabilirliğini sağlamayı amaçlanmıştır. Bu uyarlama, özellikle klinik ve akademik araştırmalarda, yaşam tatmini kavramının zamansal boyutlarını incelemek isteyen araştırmacılara önemli bir kaynak sunmaktadır.

Yapı

ZYTA, psikolojideki temel yapılardan biri olan **Yaşam Tatmini** kavramının zamansal bir perspektifle ele alınmasıdır. Yapı, bireyin yaşamının farklı zaman dilimlerine (geçmiş, şimdi, gelecek) yönelik bilişsel değerlendirmelerini ve memnuniyet düzeylerini içerir. Bu zamansal ayrım, tek

boyutlu yaşam tatmini ölçeklerine göre daha derinlemesine bir analiz imkanı sunar.

Ölçek, bireyin sadece şu anki durumunu değil, aynı zamanda geçmişi kararlarından duyduğu memnuniyeti ve geleceğe yönelik umut ve tatminini de ölçerek, yaşam tatmininin daha dinamik ve bütüncül bir resmini çizer. Ölçeğin çok boyutlu yapısı, Geçmiş Tatmini, Şu Anki Tatmin ve Gelecek Tatmini olmak üzere üç temel faktörden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, Akyürek ve arkadaşları'nın (2018) makalesinde detaylandırılmıştır. Uyarlama sürecinde, Türkçe formun **yapı geçerliliği** incelenmiş ve orijinal ölçeğin teorik yapısını koruduğu gösterilmiştir. Geçerlik analizleri, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğünü doğrulamıştır.

Yapılan analizler, ZYTA'nın yapı geçerliliğini tespit etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizleri (DFA) kullanıldığını göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin diğer yaşam tatmini ve iyi oluş ölçekleri ile olan ilişkisi (uyum geçerliliği) incelenerek, ölçtüğü yapı ile teorik olarak ilişkili olması beklenen diğer yapılarla tutarlılığı teyit edilmiştir. Elde edilen bulgular, ZYTA'nın Türk kültüründe yaşam tatmininin zamansal boyutlarının geçerli bir şekilde ölçebildiğini ortaya koymaktadır.

Güvenirlilik

Zamansal Yaşam Tatmini Anketi'nin (ZYTA) güvenirlik analizleri, özellikle iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) kullanılarak değerlendirilmiştir. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin maddelerinin birbiriyle tutarlı olduğu ve aynı yapıyı ölçtüğü kanıtlanmıştır. Genel ve alt boyutlar için hesaplanan Cronbach Alfa değerlerinin yüksek olması, ölçeğin iç tutarlılığını kabul edilebilir ve güçlü düzeyde olduğunu işaret etmektedir.

Güvenirlilik kapsamında ayrıca, test-tekrar test yöntemleri de kullanılarak ölçeğin zaman içinde kararlı sonuçlar verip vermediği incelenmiştir. Bu kararlılık analizleri, ZYTA'nın tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar ürettiğini ve bu sayede Türk popülasyonunda güvenilir bir araç olarak kullanılabileceğini doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Akyürek, Efe ve Aki (2018) tarafından gerçekleştirilen psikometrik değerlendirme kapsamında, Zamansal Yaşam Tatmini Anketi'nin faktör yapısı titizlikle incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin yaşam tatminini Geçmiş Tatmini, Şu Anki Tatmin ve Gelecek Tatmini olmak üzere **üç temel faktör** altında toplandığını göstermiştir.

Yapılan Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) sonuçları, Türkçe formun orijinal ölçeğin öngördüğü

çok boyutlu yapıya bağlı olarak bir şekilde doğrulanmış olduğunu göstermiştir. Elde edilen model uyum indeksleri, üç faktörlü yapıya Türk örneğine mükemmel düzeyde uyum sağladığını kanıtlanmıştır, bu da ZYTA'nın yapısal geçerliliğinin güçlü bir kanıtı olmuştur.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Orijinali: Temporal Satisfaction with Life Scale).

Format: Likert Tipi Derecelendirme. Ölçeğin maddelerinin genellikle 5'li veya 7'li Likert tipi bir ölçek üzerinde derecelendirildiği varsayılmaktadır. Derecelendirme bilgisi kaynakta açıkça belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Türk popülasyonu.

Yaş Grubu: Yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Psikometrik özellikler, Türkiye'deki üniversite öğrencileri ve/veya genel yetişkin örneği üzerinde incelenmiştir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi algılarına dayalı öz bildirime dayalı bir anket formudur.

Anahtar Kelimeler

Zamansal Boyut, Yaşam Memnuniyeti, Geçmiş Tatmini, Gelecek Beklentisi, Psikiyatri, Klinik Psikofarmakoloji.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Mevcut Değildir.

Bağı Kuruluş E-posta Adresleri: Sorumlu yazar Gökçen Akyürek için: gkcnakyrk@gmail.com.

Yayın Adresi: Makalede belirtilen üniversite veya kurum bilgileri mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Zamansal Yaşam Tatmini Anketi'nin (ZYTA) Türkçeye uyarlama çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımına ilişkin izin ve telif hakları, ilgili bilimsel makalenin yazarları ve yayıncısı (Psychiatry and Clinical Psychopharmacology) tarafından belirlenmektedir.

Akademik amaçlı kullanımlar için sorumlu yazar Gökçen Akyürek ile iletişime geçilmesi veya

yayın kuruluştan resmi izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücretine dair bilgi kaynakta belirtilmemiştir.

Kaynaklar

Akyurek, G., Efe, A., & Aki, E. (2018). Psychometric properties of the Temporal Satisfaction with Life Scale among Turkish people. *Psychiatry and Clinical Psychopharmacology*, 1-8. Makale bağlantısı: [tandfonline.com](https://www.tandfonline.com).

Orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [zamansal-yasam-tatmini-anketi-zyta-toad.pdf](#).

Zamansal Yaşam Tatmini Anketi (ZYTA) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Uyarılma çalışmasına ait orijinal madde listesi, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddeler, ilgili bilimsel makaleden veya sorumlu yazardan temin edilmelidir.